

De Collectie Drucker in het Rijksmuseum.

werd de bewegelijke wolkenhemel, — dat gewichtig element in de verschijning van het hollandsche landschap — het belangrijkste deel van zijne schilderijen. De lucht is steeds de toonaangever van de stemming, van de geestelijke houding; ze bepaalt het dramatisch conflict in de land- en stadsgezichten, ook in de zeeën.

Maris' schilderijen hebben wel allerminst topografische waarde; hij componeert zijn stadsgezichten, als het heet, dat de grieksche beeldhouwer de Venus van Milo gedaante gaf in een idealiserende samenvoeging der ledematen van verschillende vrouwen. Zoo ook zijn in Maris stadsgezichten soms brokstukken te vinden uit verschillende steden. Maar hij gaat toch nog meer boven de werkelijkheid uit en het karakteriseeren van een plaatselijken toestand is geheel en al overheerscht door de conceptie van den hoogen he-

mel, bij zijn streven bovenal naar ruimte-uitdrukking. Zoo kan gezegd worden dat ook hij, als Rembrandt in zijn landschappen, bij het schilderen van stad of landgezichten brokken van de wereld gaf, van het hollandsch type.

„De Schelpenvisscher” is geheel gecom-

poneerd op de indrukwekkendheid van een grootsch wolkenspel, dat over het gansche luchtveld boven dit lage strand en de aardsche onafzienbaarheid van een matig beroerde zee. De constructie van de wolkgevaarten, is logisch en gaaf van uitbeelding, de kleur is vol-rijp; de blankheid der vaste lichte wolk-

koppen heeft een wezenlijkheidsschijn tegenover 't etherische blauw, dat tusschen de grauwhed van de wolken uitgloort.

Toch lijkt me „Avondstrand” dieper van inhoud nog. Het is minder indrukwekkend van uiterlijke gedaante, maar in wezen ontroender, deze verbeelding van sombere rust in zoo grootschen eenvoud van lijnen en omfloerste kleuren uitgedrukt, of liever gesymboliseerd. De grauwe zee in den achtergrond, kleur-ontvondend nog even in vagen purperschijn, gaat in het oneindige onder een fron-

A. MAUVE. RUITERS IN DE SNEEUW. AQUAREL. (CAT. NO. 2950 d).

senden wolkenhemel, na zonsondergang; de actie van het eenzame figuurtje in deze ruimte versterkt hier de stemming van algeheele verlatenheid, — is een dramatisch gebaar. Dit zeestuk is als een toondicht op het sluipend naderen van den nacht over geheimzinnige stilte van eindeloze water-